

Analyse Perspectieven Jeugdstelsel Groningen

Gemeente Groningen

A2300029162

24 april 2024
PRESENTATIE

Photo by [Robin Hiltl](#) on [Unsplash](#)

Inhoud

- 1 **Vraagstelling en opzet onderzoek**
- 2 **Hoofdpunten bevindingen**
- 3 **Concluderend advies**
- 4 **Discussie / vragen**

NB: er zal inmiddels meer en recentere informatie zijn – analyse ruim 8 maanden terug gedaan

Gemeente Groningen heeft KPMG gevraagd om beleidskeuzes en scenario's te overwegen nav uitdagingen in het jeugdstelsel

Situatie

Gemeente Groningen

- Toegankelijke en passende jeugdhulp is een prioriteit, tegelijk brengt dit financiële druk die oploopt. Grofweg 6 tot 10 miljoen ombuiging is nodig om aan te sluiten bij het financieel kader 2023.
- Groningen werkt reeds regionaal goed samen. De toenemende complexiteit van problematiek en het jeugdstelsel vraagt regionale samenwerking en geeft ook kansen voor een lokaal specifiek aanpak.
- De inhoudelijke koerst van de Hervormingsagenda Jeugd is positief ontvangen en kent draagvlak, de financiële effecten zijn onzeker.

Regionale samenwerking binnen RIGG

- RIGG is een belangrijke partner op het gebied van collectieve inkoop, contract-databeheer voor (boven)regionaal ingekochte zorg en ondersteuning en inzake advies en beleidsontwikkeling.

Uitdagingen

Stelsel onder druk

- Op dit moment staat de jeugdhulp **onder druk**, vooral voor de **kwetsbare** jeugdigen. Er is een steeds groter wordende vraag naar jeugdhulp. Daarnaast is er sprake van **budgettaire** en **arbeidsmarktcrapte**.
- De veranderende (landelijke) beleid voert druk op gemeenten om op hoog tempo te adapteren.
- Daarnaast zijn **veranderingen** nodig om Groningse jeugd in de toekomst structureel en tijdig ondersteuning te bieden die bij hen past.

Gezamenlijke aanpak noodzakelijk

- Gemeenten worden verplicht om specialistische jeugdzorg regionaal in te kopen (Robuuste regio)
- Wijkteams (oftewel Lokale teams) worden gestimuleerd om meer met collectieve voorzieningen samen te werken (bijv. onderwijs)
- Hervormingsagenda met focus op instroom, tegelijk uitdagingen bij de uitstroom van jeugdigen met zorgbehoeften.

Uw vraag

Objectiveren van financiële effecten

- KPMG is door de Gemeente Groningen gevraagd om te objectiveren of keuzes in het stelsel en beleid ook tot alternatieve en betere uitkomsten kunnen leiden.
- Afwegingen worden gevormd door alternatieve maatregelen of beleidskeuzes te presenteren in vergelijking met praktijkvoorbeelden van andere gemeenten, met inachtneming van landelijke trends en beleid.
- Het doel is het objectiveren van financiële effecten en aan te geven welke maatregelen de Gemeente Groningen kan overnemen, of er mogelijkheden zijn om de reikwijdte van het beleid aan te scherpen, en welke sturing- en beleidsopties beschikbaar zijn.

Uitgangspunten

- Geen nieuw beleid ontwikkelen
- Alternatieven gebaseerd op analyses van huidig beleid en beschikbare data
- Compensatie voor Mijnbouwschade Groningen buiten scope
- **Quick scan**

In vier fases gekomen tot een objectief rapport

Fase 1 – Initiatie

Fase 2 – Analyseren

Fase 3 – Interpreteren

Fase 4 – Rapporteren

Doel

Projectafstemming en eerste inventarisatie van beschikbare data

Data verzameling en uitvoeren eerste analyse

Vaststellen en uitwerken van de scenario's, doorrekening van effecten en keuze van voorkeursscenario

Opstellen en opleverenn van het afwegingsrapport

Activiteiten

1. Kick-off
2. Inventariseren en verzamelen beschikbare data
3. Opstellen interviewleidraden
4. Vaststellen focusthema's

1. Uitvoeren deskstudie
2. Interviews van met o.a. gemeentefunctionarissen, (grote) aanbieders, en RIGG.
3. Data uitvraag en analyse

Organisatie	Geïnterviewde
Gemeente Groningen	Business controller jeugd
RIGG	Directeur RIGG
RIGG	Business controller RIGG
Gemeente Groningen	Welhouder Jeugd en Jeugdhulp
Gemeente Groningen	Beleidsadviseur
Gemeente Groningen	Sr. Contractmanager
Gemeente Groningen	Beleidsadviseur
Gemeente Groningen	Strateeg Jeugdhulp
WIJ Groningen	Kwartiermaker bedrijfsvoering
Elker	Directeur Algemene Zaken

1. Verzamelen vergelijkingsmateriaal (goede voorbeelden)
2. Opstellen maatregelen / scenario's
3. Uitwerken (financieel) effect maatregelen

1. Rapporteren bevindingen en opleveren conceptrapport
2. Bespreken van de resultaten met de opdrachtgever en
3. Opleveren definitieve afwegingsrapport

Resultaat

- ✓ Consensus over plan van aanpak
- ✓ Vaststellen tijdslijnen
- ✓ Afspraken voor interviews

- ✓ Inzicht op huidige stand van zaken
- ✓ Inzicht op mogelijke beleidskeuzes en maatregelen

- ✓ Resultaat verdiepende analyse
- ✓ Eerste overzicht van alternatieven

- ✓ Rapportage met afwegingen
- ✓ Presentatie van het eindrapport

Jeugdstelsel van gemeente Groningen toont cyclus leren en ontwikkelen

Het jeugdstelsel kent een stabiele hoofdvorm bij een uitdagende populatie

- Regionale samenwerking en regionale inkoop vanaf start decentralisatie met duidelijke samenwerkingspartners;
- Hardnekkigheid in kwetsbaarheid van de populatie - voorspellend voor een bovengemiddelde vraag naar jeugdhulp, in relatie tot het Nederlands gemiddelde;
- Vertekening door Covid-19 en aandeel studenten op grens 18+;

Groningen heeft al eerdere stappen gezet binnen het jeugdstelstel en – beleid

- Onder andere door de vernieuwing van de opdracht van WIJ Groningen;
- Effecten eerdere start ondersteuners Jeugd en Gezin (POH Jeugd) (2019);
- Na eerdere evaluaties (waaronder KPMG 2017) ook stappen gezet in de inkoop en regionale monitoring.

Verdere ontwikkeling met het versterken van voorveld en samenwerking

- Basis jeugdhulp lokaal en beschikingsvrij georganiseerd;
- Regionale inkoop en samenwerking met gemeenten en aanbieders in verdere ontwikkeling (partnerschap).

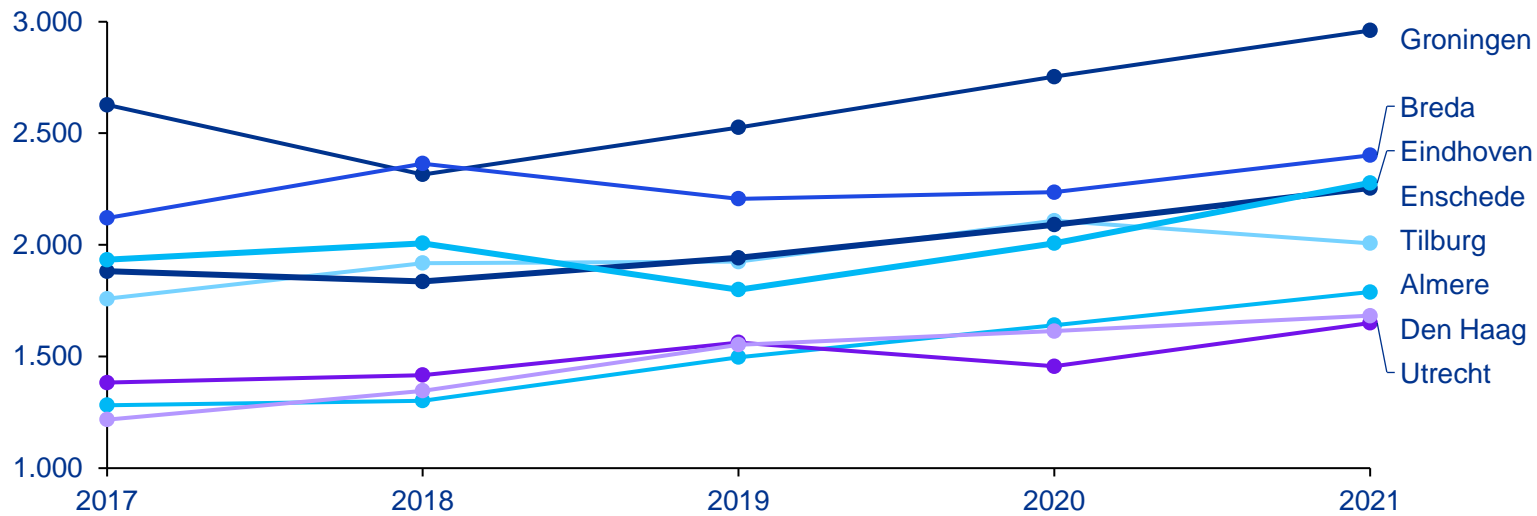
Groningen is echter niet vrij van tekorten voor 2023 en verder

Prognose 2023 gaf voor Groningen een tekort van € 7,9 miljoen (uiteindelijk hoger geworden)

Financiële opgave wordt vergroot door landelijke budgetontwikkelingen

- Ombuigen nieuwe groei;
- Investerings transformatie;
- Maatregelen hervormingsagenda;
- Uitgestelde landelijke besparingsopgaven.

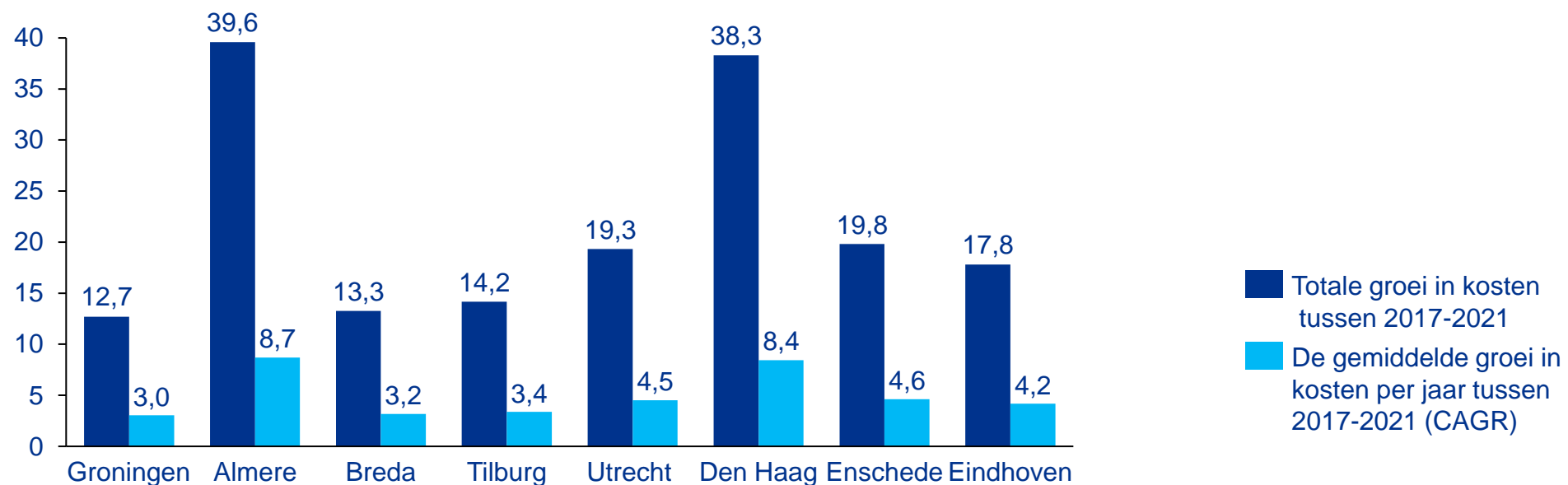
In gemeente Groningen liggen de kosten van het wijkteam en de kosten jeugd per jeugdige gemiddeld hoger dan in vergelijkbare gemeenten

Figuur: De gemiddelde kosten (in euro's) jeugd per jeugdige incl. wijkteam

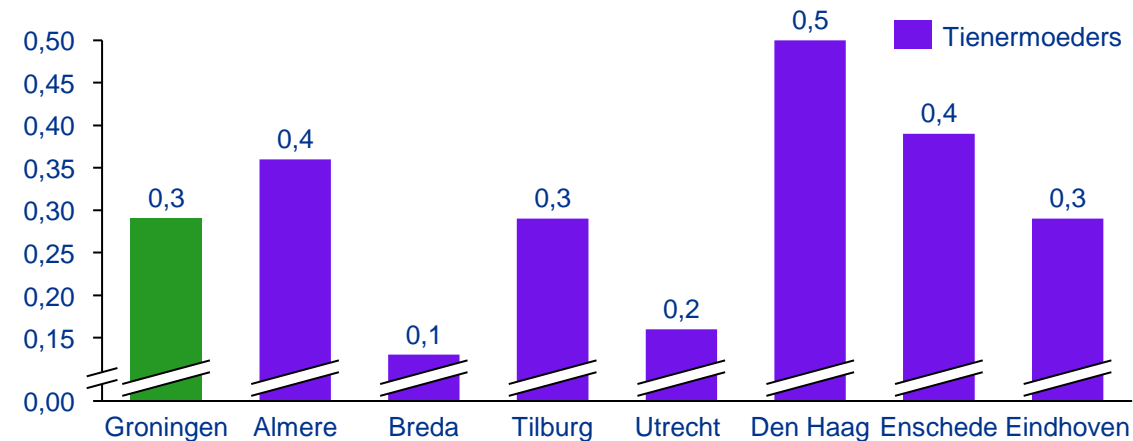
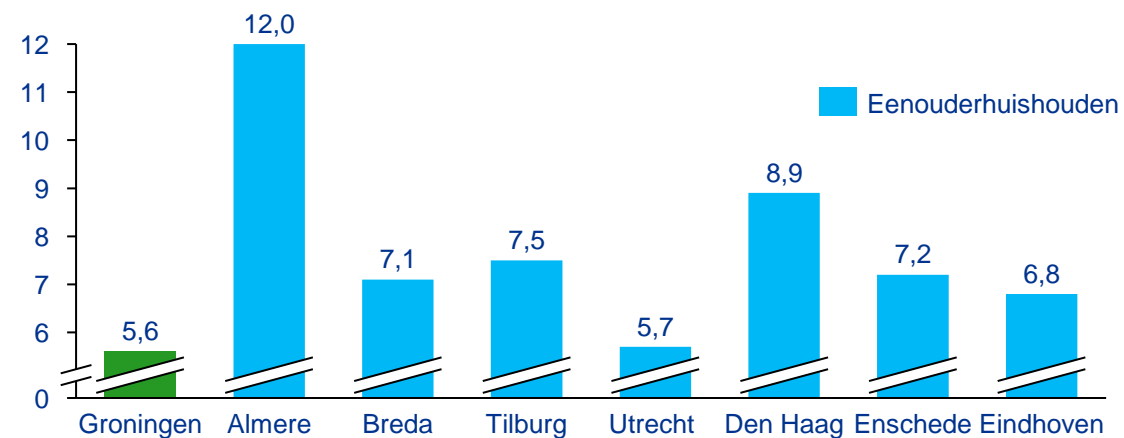
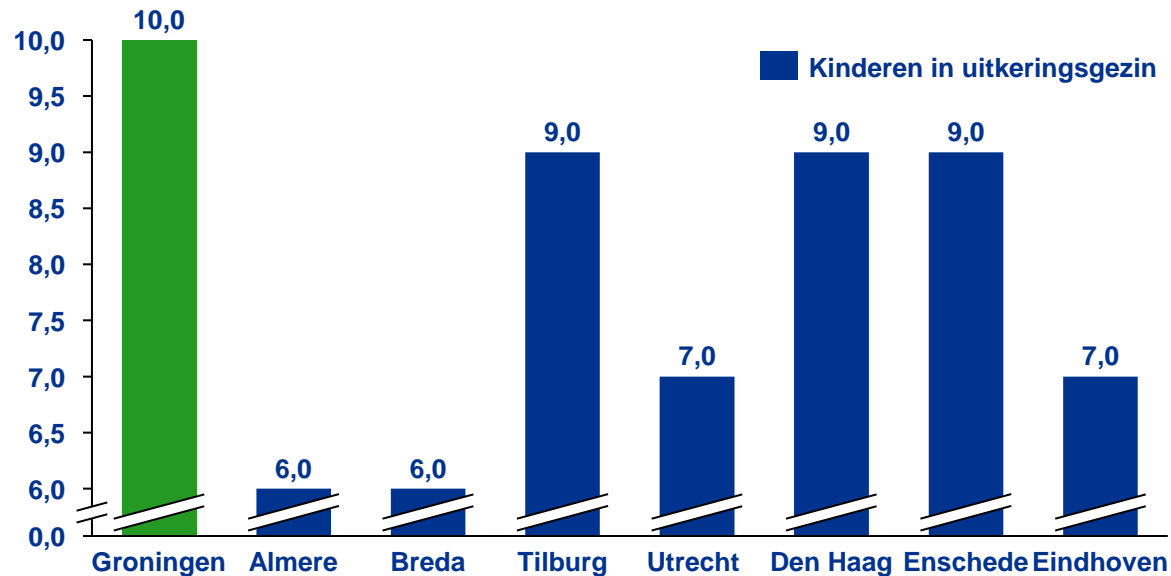

De jaarlijkse en totale groei per jeugdige in de periode 2017-2021 zijn echter lager dan in andere gemeenten

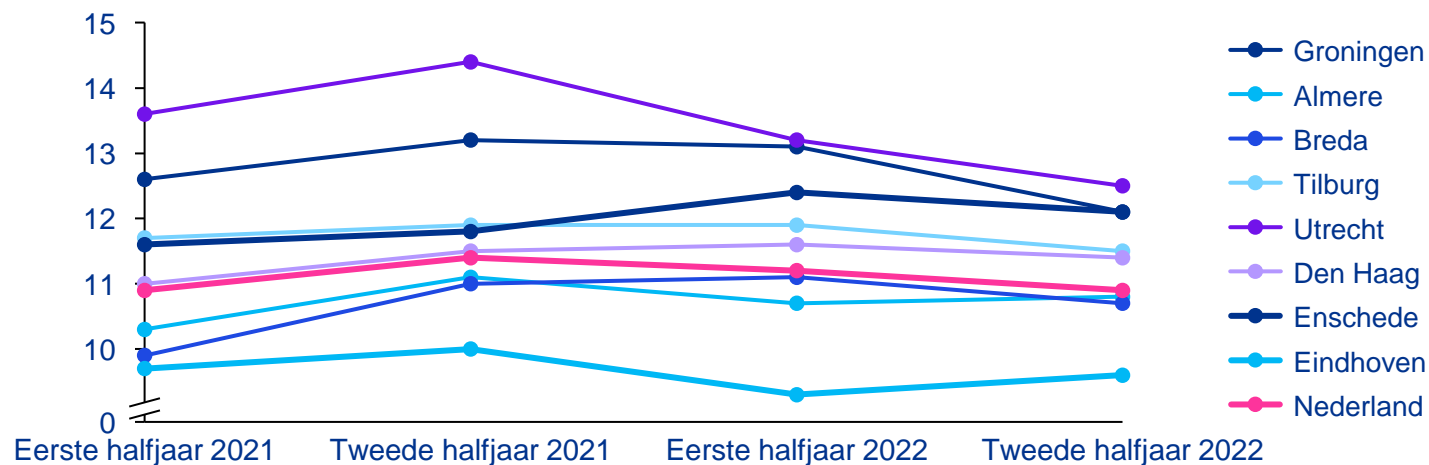

Figuur: Groeitotaal en samengestelde jaarlijkse groei 2017-2021

Het zorggebruik was reeds in 2017 hoger in vergelijking tot de andere gemeenten. Gedeeltelijk gedreven door risicofactoren populatie

De stijging in kosten per jeugdige volgt uit hogere trajectkosten en is niet te verklaren door een stijging in het aantal jeugdigen in zorg

Figuur: Percentage jongeren met jeugdzorg; eerste halfjaar 2021 - tweede halfjaar 2022

Implementeren van de maatregelen van de hervormingsagenda heeft een besparingspotentieel van € 4,2 tot € 7,3 miljoen – minder dan de opgave

Groningen is de doelmatigheid aan het versterken en pakt landelijke ontwikkelingen op

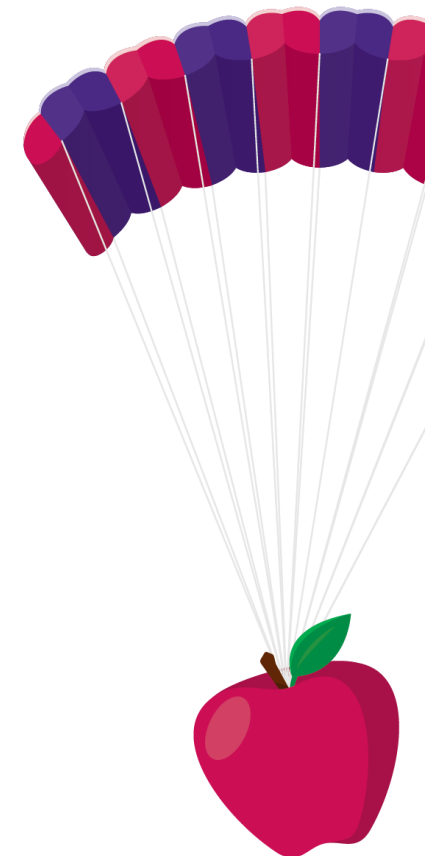
- Het programma 'Positief Opgroeien' van de gemeente Groningen (2020-2030)
- De jeugdhulpregio Groningen heeft in 2022 een Regiovisie vastgesteld;
- Bovenregionale Visie Jeugdhulp Plus Noord Nederland;
- Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming;
- Toekomstplan Noord-Nederland 2030: Open 3 milieusvoorziening;
- Bovenregionale samenwerking 2Noord en 3Noord;

Op enkele categorieën van de hervormingsagenda zijn er versterkende acties uit te voeren

- Preventie (onder de juiste voorwaarden) voor het voorkomen van specialistische jeugdzorgtrajecten;
- Inperking lichte zorgvormen;
- Sturing en bekostiging – selectie en contractering;
- Etc.

Groningen heeft *Maatregelen financiële beheersbaarheid Jeugdwet* deels eerder gerealiseerd

- Al veel acties ingezet (met name inzake WIJ Groningen) die pas later renderen - het duurt een langere periode voordat besparingspotentieel op preventie benut kan worden;
- Vanuit de hervormingsagenda dient de gemeente Groningen € 15,5 miljoen te besparen. Het maximale potentieel vanuit de maatregelen van de hervormingsagenda zou voor de gemeente Groningen namelijk €18,4 miljoen zijn (21,9%). Echter heeft de gemeente een deel van deze besparing al eerder gerealiseerd waardoor het niet vanzelfsprekend is dat ze de besparingsopgave volledig vullen. Die range schatten we op 4,2 tot 7,3 miljoen euro.

Aanbevelingen om ontwikkeling voort te zetten

Consistentie is belangrijk, al goed op weg met stevige lokale hulp als grote stap

- Koerswijzigingen in lijn lopende lange termijn strategie brengen – grote omslag is vaak geen ‘silver bullet’
- Monitoring bestaande initiatieven volgen om te sturen naar resultaat

Een realistische begroting Jeugd organiseren vanuit verwachte kosten met link middelen AU

- Er is mogelijk meer geld toe te wijzen aan de gegroeide taken dan nu in de begroting opgenomen.
- Om een optisch tekort te voorkomen (welke 100% geldt als startpunt) is het cruciaal voorspellingen realistische uitgaven te combineren met de allocatie van de middelen voor het sociaal domein vanuit het AU.
- Maatschappelijke problematiek vaak via ‘Jeugd’ – investeren in bredere bestaansrecht en domeinen helpt bij integrale sturing

Heroverweeg de manier van bekostigen

- Sturing en bekostiging vormen belangrijke fundamenten en vragen een afweging in drie (alternatieve) bekostigingsvarianten
- Partnerschap in aansluiting op steviger lokale hulp en intensievere samenwerking vormgeven met taakgerichte bekostiging

Neem de tijd voor groei ontwikkeling en evaluatie

- Wijzigingen in het jeugdstelsel hebben tijd nodig voordat de effecten ervan zichtbaar zijn.
- Belangrijk een gezamenlijke visie te hebben waaraan gemeente durft vast te houden.

Deze presentatie is opgesteld door KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. KPMG International verleent geen diensten aan klanten. Geen enkel lid van het KPMG-netwerk heeft de bevoegdheid om KPMG International of enig ander lid jegens derden te binden of tot iets te verplichten, noch heeft KPMG International de bevoegdheid om enig ander lid te binden of tot iets te verplichten.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken van KPMG International.

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor de gemeente Groningen. Het document is niet bedoeld voor andere partijen, buiten deze doelgroep, en het gebruik van dit rapport door andere partijen is dan ook voor eigen risico. KPMG aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van dit document anders dan waarvoor het is opgesteld en aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens andere partijen dan de gemeente Groningen.

© 2024 KPMG N.V. Alle rechten voorbehouden.

Documentclassificatie: KPMG vertrouwelijk